

Adományok az Erdélyi Múzeum-Egyletnek.

Az újabb időben az E. M. E. könyvtárát és egyéb gyűjteményeit többen nagyobb jelentőségű adományokkal gazdagították, — és pedig:

Ajtai K. Albert néhai K. Papp Miklós gyűjteményét adományozta a könyvtárnak, u. m. könyvtárának egy részét, melyben a szabadságharcra vonatkozó ujságok és proklamációk, rendeletek, hírek, apró nyomtatványok, alkalmi versek, szabályok, utasítások, stb. vannak, úgy, hogy ez a gyűjtemény a könyvtárunkban levő Apor Károly bárótól örökölt 1848/49-es gyűjteményt szépen egészíti ki. Az ajándékozott anyag értékét a könyvtár-igazgató 7—800 koronára becsülte, minek alapján az ig. választmány Ajtai K. Albertet az egylet alapító tagjai sorába iktatta.

Dr. Gergely Sámuel nagyobb könyvadománynyal gazdagította könyvtárunkat, melynek egyik értéke az, hogy javarészből kolozsvári nyomtatvány. Összesen 119 drb műből áll, 139 kötetben m. e. 329 korona értékben. Az adomány meghaladván a 200 korona értéket: Gergely Sámuel alapító taggá választatott.

Makray László Felpestesről (Hunyadvm.) néhai Torma Zsófia könyvtárának egy részét ajándékozta az E. M. E. könyvtárának és pedig 177 művet 238 kötetben, m. e. 227 korona értékben. Az adományozó alapító taggá választatott.

Szádeczky Lajos évek óta tett adományait újabban egy nagyobb könyvadománynyal gyarapította. A régebbi adományok között van Petrasko oláh vajda nagy fejedelmi pecsétnyomója 1554-ből, 100 drb. eredeti fejedelmi levél a XVI—XVII. századból, egy diszesen kifestett címeres nemeslevél s újabban egy könyvadomány, mely apró nyomtatványokon és értesítőkön kívül a száz darabot meghaladja. Értéküket a könyvtár és régiségtár igazgatói 350 koronára becsülték, minek alapján az adományozó alapító taggá választatott.

A *Kolozsvári Nemzeti Kaszinó* nagyobb alakú képes lapjait és folyóiratait az E. M. E. könyvtárának adományozta, m. e. 18 újság több évfolyamát és kötetét. Ezek a könyvtár anyaga kiegészítésére igen hasznos és becses nyereséget képeznek, úgy hogy az E. M. E. ig.-választmánya hálás köszönetén kívül méltán iktathatta alapító tagjai sorába a Nemzeti Kaszinót.

Kolozsvármegye levéltára kiselejtezett anyagának azon részét, mely történelmi értékű, az E. M. E. kézírattárának adományozta. Becses anyagot nyert ebből a muzeum, melyben a nevezetesebbek: m. e. 50 drb. földmérési és jobbágyi táblázat 1760—1843-ból, egyházi és iskolai ügyi akták 1779—1868-ig; a XIX. évszázadból egészségügyi, börtönügyi, vásárjogi, a regálé, bányamívelés és a népesedési mozgalmakra vonatkozó akták, továbbá a szabadságharcz történetének irományai. A megye alispánja újabb anyag átengedését is kilátásba helyezte. A Muzeum-Egylet igazgató választmánya hálás köszönettel fogadta a nagybecsű adományt s a kiválogatást végző Kelemen Lajosnak is köszönetét fejezte ki. Egyuttal elhatározta, hogy az erdélyi autonóm hatóságokat köriratban fölkéri, hogy levéltáraik kiselejtezendő anyagát engedjék meg a muzeumi levéltár javára átvizsgálni.

Br. Bálintitt József Nagy-Ernyéről (Maros-Tordam.) egy mammoth agyar-töredéket és két mammoth zápfogat adományozott az E. M. E. ásványtárának, mit az ig. választmány hálás köszönettel fogadott.

Gróf Bánffy György családi levéltára.

A gróf Bánffy-levéltár a tulajdonos gróf úr nagylelkű adományából legújabbban az E. M. E. tulajdonába került. A losonci Bánffy-családnak grófi ága levéltára őrizte meg a család legrégebb okiratait, melyek történelmi tekintetben igen becsesek s melyek az adományozás következtében nemzeti közkinccsé válnak s a történetírók számára hozzáférhetővé lettek.

Az E. M. E. ig. választmánya hazafias örömmel fogadta a nagybecsű adományt s az adományozó főurat, Ő Felsege főlovászmesterét, legnagyobb alapítói: az igazgató tagok sorába iktatta s a közvetítő *dr. Moldován* István ügyvédnek is köszönetet szavazott.

Az adományozó levél egész terjedelmében így szól:

Az Erdélyi Muzeum-Egylet tekintetes Igazgató-választmányának

Kolozsvárt.

Ezennel felajánlom a jelenleg Kolozsvárt Hóry Béla árvaszéki elnök úr házában és őrizete alatt levő családi levéltáramat, az Erdélyi Muzeum-Egyletnek ajándékba, a következő kikötések mellett:

1. A levéltár az Erdélyi Muzeum-Egylet kézírattárában „*gróf Bánffy György családi levéltára*“ név alatt kezelendő, rendezendő és megőrizendő.

2. Ha levéltáramban oly mancumok találtatnának, a melyek hiányzó részei az én birtokomban volnának: e mancumok nékem kiadandók.

3. A nekem vagy jogutódaimnak szükséges okiratok a levéltárból használatra kiadassanak.

Kérem a tekintetes Igazgató-választmányt, hogy ez ajándék elfogadásáról engem értesíteni sziveskedjék, a midőn is az átadás tekintetében intézkedni fogok.

Budapest, 1903. márczius 11.

Kiváló tisztelettel

Gróf Bánffy György.

Kivánatos lenne, hogy minél többen kövessék a nemes és hazafias példaadást. A családi levéltáraknak nincs meg többé régi magánjogi jelentőségük, de annál nagyobb köztörténelmi forrás értékük, a mi az országos muzeumok kezelésében érvényesülhet leginkább. Gr. Mikó Imre, gr. Kemény József példáit újabban több főúri család követte. Így került az E. M. E. őrizetébe Wesselényi Miklós báró nagybecsű levéltára, a br. Jósika Andoré, legújabbán gróf Bánffy Györgyé. Reméljük, hogy a nemes példaadást többen fogják követni s így a különben pusztuló levéltárak megőriztetnek az illető családok és a haza javára.

Az E. M. E. régiségtárának megnyitása. Az E. M. E. érem- és régiségtára, mely a kétszeri költözködés és új rendezés miatt a nagyközönség előtt évek óta elzárva volt, legközelebb a közönség számára is megnyitattik. Az E. M. E. ig. választmánya ugyanis f. é. május 6-án tartott ülésén dr. Posta Béla, az érem- és régiségtár igazgatója előterjesztésére elhatározta, hogy a régiségtárat május 29-én az egyetem évzáró ünnepélye alkalmával megnyitattja s a Muzeum-Egylet tagjai s a nagyközönség számára továbbra is nyitva tartja. Az E. M. E. tagjai a hivatalos órák alatt bármikor ingyen megtekinthetik; a kik nem tagjai az egyesületnek, azok hetenként háromszor (a kitűzendő időben) ingyen s mindennap 10—1 óráig személyenként 50 fillér belépti díj mellett, egy család (öt személyig) 1 koronáért látogathatják meg a régiségtárat.

Erdélyi Muzeum-Egylet.

Szakosztályi ülés.

Az E. M. E. böleselet, nyelv- és történettudományi szakosztálya f. hó 9-én d. u. 5 órakor felolvasó ülést tartott, melyen dr. Széchy Károly elnökölt.

1. Dr. Versényi György olvasta fel Dr. Perényi József tanulmányát „Szász Béla élete és költészete (1840—1898)” felől, mely az Erdélyi Muzeumban fog megjelenni.

2. A titkár mutatta be Váró Ferencz értekezését: Bethlen Gábor nemesítő iskolájáról; mely jelen füzetünkben olvasható.

3. Új tagokul felvétettek: dr. Erdélyi Lajos ev. ref. főgymn. tanár Budapesten (aj. a titkár); Csiky Sándor tanárjelölt, Kolozsvárt (aj. Rác Győző).